

KĖDAINIŲ „ATŽALYNO“ GIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gimnazija, ugdymo procese susidūrusi su mokinio elgesiu, kuris gali būti traktuojamas kaip kraštutinis mokinio netinkamo elgesio atvejis bei keliantis grėsmę Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fiziniam ir psichologiniam saugumui ir taikydama/siekdama taikyti poveikio priemones, vadovaujasi vaiko teisių užtikrinimą reglamentuojančiais teisės aktų nuostatais bei LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. priimtu įsakymu Nr. V-1268 „Dėl Pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.

2. Šis poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau - Aprašas), skirtas Kėdainių „Atžalyno“ gimnazijos (toliau Gimnazijos) bendruomenei.

3. Aprašu siekiama padėti Gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

4. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo gimnazijoje sąlygas.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai - bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, prekyba kuriomis uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų: psychoaktyviosios medžiagos, raminamieji ir migdantieji vaistai (be gydytojo paskyrimo), energetiniai gėrimai, aštrūs, pjaunantys ar duriantys daiktai (peilis, kastetas, beisbolo ar teleskopinė lazda ir kt.) nesusiję su mokymo(si) procesu, šaunamieji ginklai, dujų balionėliai ar kitos priemonės, pavojingos žmonių sveikatai ir gyvybei.

Psychoaktyviosios medžiagos – alkoholiniai gėrimai, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės, rūkomieji žoliniai gaminiai), narkotinės, psichotropinės medžiagos, kuriuos vartojant (naudojant) keičiasi asmens emocinė būseną, mąstymas ir (arba) elgesys.

Netinkamas mokinio elgesys - mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymo(si) procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, elgesys.

Konteksto neatitinkantis elgesys - specialiuosius ugdymo poreikius (SUP) turinčio mokinio elgesio pasireiškimas, kuris neatitinka socialinio, kultūrinio, situacinio ar fizinės aplinkos, kurioje jis vyksta, konteksto.

Poveikio priemonė - gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymo(si) aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai - su fiziniu kontaktu susiję gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui bei turtui arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas - laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

Azartiniai lošimai - bet koks žaidimas iš pinigų, daiktų ar kitokių vertingų daiktų siekiant gauti pelno arba naudos.

II SKYRIUS POVEIKIO PRIEMONĖS

6. Gimnazijos darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

6.1. Žodinis įspėjimas - skiria klasės vadovas, dalyko mokytojas, budintis mokytojas ir kiti Gimnazijos darbuotojai.

6.2. Pastaba - skiria klasės vadovas, dalyko mokytojas ir įrašo į elektroninį dienyną.

6.3. Netinkamo elgesio pažyma - rašo klasės vadovas, dalyko mokytojas, budintis mokytojas, kiti Gimnazijos darbuotojai.

6.4. Mokinio ugdymosi vietos pakeitimas.

6.5. Gimnazijos socialinio pedagogo, direktoriaus pavaduotojo išskvietimas.

6.6. Mokinio daiktų patikrinimas.

6.7. Pagrįstų fizinių veiksmų panaudojimas.

6.8. Tėvų išskvietimas į gimnaziją - kviečia klasės vadovas, mokytojas, socialinis pedagogas, direktoriaus pavaduotojas, direktorius.

6.9. Netinkamo elgesio aptarimas Gimnazijos vaiko gerovės komisijos posėdyje - klasės vadovo, mokytojo, socialinio pedagogo teikimu, informuojant mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.10. Netinkamo elgesio aptarimas Gimnazijos direkcijos posėdyje, informuojant mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.11. Netinkamo elgesio aptarimas Gimnazijos mokytojų tarybos posėdyje, informuojant mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.12. Netinkamo elgesio aptarimas Gimnazijos taryboje, informuojant tėvus (globėjus, rūpintojus).

III SKYRIUS BENDROSIOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO SĄLYGOS

7. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

8. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę (ugdymosi vietos pakeitimą, direktoriaus pavaduotojo ar socialinio pedagogo išskvietimą, mokinio daiktų patikrinimą, pagrįstų fizinių veiksmų panaudojimą) turi būti nedelsiant informuojamas direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuris informuoja gimnazijos direktorių ir mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus). Esant būtinybei Gimnazijos direktorius informuoja Kėdainių rajono savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrių ir (ar) Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariatą.

9. Gimnazijos darbuotojai pastebėję mokinį rūkantį Gimnazijos patalpose ar teritorijoje informuoja apie tai klasės vadovą, kuris raštu informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

10. Pasikartojus rūkymo faktui Gimnazijos patalpose ar jos teritorijoje socialinis pedagogas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir Gimnazijos direktorių. Gimnazijos direktorius nusižengimo aprašymą perduoda Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriui (jei mokinys jaunesnis nei 16 metų) arba Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių policijos komisariato veiklos skyriui (jei mokiniui yra sukakę 16 metų).

11. Pastebėjus mokinį, apsvaigusį nuo alkoholio, į Gimnaziją kviečiami mokinio tėvai.

12. Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad Gimnaziją lankantis mokinys Gimnazijos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdami informuoja apie tai Gimnazijos socialinį pedagogą. Socialinis pedagogas nedelsdamas informuoja visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą Gimnazijoje, jo darbo metu ir Gimnazijos direktorių.

13. Gimnazijos socialinis pedagogas, esant šios Tvarkos 12 punkte nurodytoms aplinkybėms:

13.1. nedelsdamas žodžiu informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) apie įtarimą, kad mokinys vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad reikėtų atlikti jo medicininę apžiūrą;

13.2. informuoja mokinį, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) apie sveikatos priežiūros įstaigas, kuriose galima nustatyti ar mokinys vartoja psichoaktyvias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis ir paskirti tikslingą gydymą;

13.3. informuoja mokinį, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) apie institucijas, įstaigas, organizacijas teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą;

13.4. kviečia mokinio atstovus pagal įstatymą (tėvus, globėjus) nedelsiant atvykti į Gimnaziją pokalbiui ir, įtarus kad mokinys apsvaigęs nuo psichoaktyviųjų medžiagų, prašo lydėti mokinį į namus ar gydymo įstaigą;

13.5. organizuoja tolesnę pagalbą mokiniui, jo atstovams bei visai Gimnazijos bendruomenei.

14. Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad Gimnaziją lankantis mokinys Gimnazijos teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

14.1. nedelsiant suteikia mokiniui pirmąją pagalbą, vadovaujantis Gimnazijos pirmosios pagalbos organizavimo tvarka;

14.2. nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą;

14.3. informuoja apie tai Gimnazijos socialinį pedagogą, klasės vadovą.

15. Gimnazijos socialinis pedagogas, gavęs informaciją, kad Gimnazijos mokinys yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus nedelsdamas informuoja visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą Gimnazijoje, jo darbo metu ir Gimnazijos direktorių ar direktoriaus pavaduotoją, atsakingą už prevencinę veiklą:

15.1. skubiai informuoja žodžiu apie tai mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);

15.2. mokinį vežant į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, jį lydi socialinis pedagogas arba klasės vadovas ir su nukentėjusiuoju lieka, kol atvyks telefonu informuoti mokinio atstovai pagal įstatymą (tėvai, globėjai) arba jų įgaliotas asmuo.

15.3. informuoja apie mokinio apsvaigimą psichiką veikiančiomis medžiagomis teritorinės policijos įstaigą ir (ar) Vaiko teisių apsaugos skyrių pagal mokinio gyvenamąją vietą, organizuoja tolesnę pagalbą vadovaujantis 13.3-13.5 punktais.

16. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdančias sveikatos priežiūrą Gimnazijoje, savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu sveikatos apsaugos ministro, ir švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (Žin., 2005, Nr. [153-5657](#)), kitais šio specialisto teises ir pareigas nustatančiais teisės aktais.

17. Gimnazijos darbuotojas išgirdęs mokinį vartojant necenzūrinius žodžius skiria įspėjimą ir/arba įrašo pastabą elektroniniame dienyne, informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

18. Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, pastebėję, kad Gimnaziją lankantis mokinys žaidžia azartinius žaidimus Gimnazijoje, rašo Netinkamo elgesio pažymą ir informuoja socialinį pedagogą. Socialinis pedagogas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), lošimo priemonės paaimamos ir gražinamos tik mokinio tėvams.

19. Mokiniui naudojantis informacinių technologijų įrenginiu (telefonu, išmaniuoju laikrodžiu ar kt.) pamokos metu be mokytojo leidimo:

19.1. mokiniui taikomas žodinis įspėjimas. Mokinys privalo nedelsiant padėti įrenginį į jam skirtą vietą klasėje.

19.2. mokiniui, atsisakius padėti įrenginį, pažeidimas fiksuojamas netinkamo elgesio pažymoje ir informuojami mokinio tėvai (globėjai). Tėvai (globėjai) kviečiami į pokalbį su Vaiko gerovės komisija.

IV SKYRIUS

NETINKAMO ELGESIO PAŽYMA

20. Gimnazijos taisyklių ir mokymosi sutarties pažeidimai fiksuojami Netinkamo elgesio pažymoje.

21. Netinkamo elgesio pažymą gali užpildyti: klasės vadovas, dalyko mokytojas, budintis mokytojas, kiti Gimnazijos darbuotojai.

22. Mokiniui gavus Netinkamo elgesio pažymą apie netinkamo elgesio priežastis ir pasekmes su mokiniu kalbasi gimnazijos socialinis pedagogas dalyvaujant klasės vadovui.

23. Mokiniui gavus antrą Netinkamo elgesio pažymą, socialinis pedagogas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) apie netinkamą mokinio elgesį.

24. Mokiniui gavus trečią Netinkamo elgesio pažymą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, aptariamos gimnazijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje.

25. Mokiniui gavus ketvirtą Netinkamo elgesio pažymą apie netinkamo elgesio priežastis ir pasekmes su mokiniu kalbasi gimnazijos direktoriaus pavaduotojas, dalyvaujant mokinio tėvams, socialiniam pedagogui, klasės vadovui ir esant reikalui psychologui. Surašomas mokinio tėvų apsilankymo gimnazijoje aktas.

26. Mokiniui gavus penktą Netinkamo elgesio pažymą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, analizuojamos Direkcijos posėdyje.

27. Mokiniui gavus šeštą Netinkamo elgesio pažymą, siūloma mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) patiekti pasirinkti kitą ugdymo įstaigą, atitinkančią vaiko poreikius ir gebėjimus. Tėvams (globėjams, rūpintojams) nesutikus, mokinio netinkamas elgesys svarstomas Gimnazijos mokytojų taryboje, gimnazijos Taryboje dėl šalinimo iš gimnazijos, remiantis Švietimo įstatymo 29 str..

28. Jei mokinio elgesys kelia grėsmę kitų bendruomenės narių saugumui, Gimnazijos taryba, Gimnazijos Mokytojų tarybos teikimu, svarsto klausimą dėl mokinio šalinimo iš Gimnazijos, informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai).

V SKYRIUS

UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

29. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

30. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinsys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas socialinio pedagogo.

31. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Gimnazijos direktoriaus sprendimu, atsižvelgus į socialinio pedagogo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

32. Mokiniui pritaikius ugdymosi vietos pakeitimą pirmą kartą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, analizuojamos Gimnazijos vaiko gerovės komisijos posėdyje.

33. Mokiniui pritaikius ugdymosi vietos pakeitimą antrą kartą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, analizuojamos Gimnazijos direktorijos posėdyje.

34. Mokiniui pritaikius ugdymosi vietos pakeitimą trečią kartą, mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) siūloma pasirinkti kitą ugdymo įstaigą, atitinkančią vaiko poreikius ir gebėjimus. Tėvams (globėjams, rūpintojams) nesutikus, mokinsys svarstomas Gimnazijos mokytojų taryboje, Gimnazijos taryboje dėl šalinimo iš gimnazijos.

VI SKYRIUS

GIMNAZIJOS SOCIALINIO PEDAGOGO AR DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO IŠKVIETIMAS

35. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti socialinį pedagogą arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

36. Socialinis pedagogas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir/ar spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

VII SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

37. Gimnazijos darbuotojas, kilus pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, nedelsdamas apie tai informuoja socialinį pedagogą.

38. Gimnazijos darbuotojas ir (ar) socialinis pedagogas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui turi teisę prašyti mokinio parodyti savo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

39. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, patikrinimo metu turi dalyvauti mažiausiai du gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų socialinis pedagogas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, Gimnazijos direktorius ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

40. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas Gimnazijos direktorius, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

41. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, skyriaus vedėjo arba direktoriaus pavaduotojo ugdymui.

VIII SKYRIUS PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

42. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

42.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

42.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

42.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

42.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

42.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

42.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, ir išvesti jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės išvestas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas socialinio pedagogo arba direktoriaus pavaduotojo ugdymui. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

43. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti

naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

44. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

44.1. mokini(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

44.2. mokini vedant už rankos;

44.3. guodžiant mokini;

44.4. pasveikinant mokini;

44.5. padedant neįgaliam mokiniui;

44.6. mokant mokini groti instrumentu, šokti;

44.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

44.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

44.9. teikiant pirmąją pagalbą.

45. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

45.1. naudojami kaip bausmė;

45.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

45.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

45.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga;

46. Pagrįstų fizinių veiksnių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

47. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksnių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

IX SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS, KURIEMS NUSTATYTI ELGESIO AR (IR) EMOCIJŲ SUTRIKIMAI

48. Pagal galiojančią Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – ŠĮ) 14 str. 3 d. redakciją, individualią švietimo pagalbą mokiniui, jei jam ir nėra atliktas SUP vertinimas, tačiau ši pagalba mokiniui yra reikalinga, gali skirti ir Gimnazijos vadovas (pvz., vadovo sprendimu mokiniui gali būti skirta specialioji pagalba, t. y. mokiniui gali būti pradėtos teikti mokinio padėjėjo paslaugos).

49. Konteksto neatitinkantis elgesys, kuris kyla SUP turinčiam mokiniui, turėtų būti prognozuojamas ir valdomas Gimnazijos lygmeniu dar iki tol, kol pasireiškia kaip pavojus fiziniam ar psichologiniam Gimnazijos bendruomenės saugumui.

50. Gimnazija, įgyvendindama įtraukujį ugdymą, taiko algoritmus dėl SUP turinčių mokinių aplinkų pritaikymo bei pagalbos jiems įgyvendinimo Gimnazijos / klasės / individualiu lygmeniu.

51. Gimnazija, priėmusi SUP turinčią mokini:

51.1. organizuoja Gimnazijos vaiko gerovės komisijos posėdį, kuriame dalyvauja Gimnazijos vaiko gerovės komisijos nariai, mokinys ir (ar) jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ir pagal poreikį gali dalyvauti kiti suinteresuotų įstaigų atstovai.

51.2. parengia individualų pagalbos planą (toliau – IPP), kuris gali būti individualaus ugdymosi plano (toliau IUP) dalimi. Jame atsižvelgiama į individualius mokinio poreikius (gebėjimus, stiprybes bei sunkumus, ugdymosi / mokymosi ypatumus), specialiosios pagalbos teikimo, švietimo pagalbos specialistų poreikį, mokinio interesus, jo tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius. IPP numatomi mokinio individualūs ugdymosi tikslai, siekiami elgesio pokyčiai, švietimo pagalbos teikimo formos ir būdai, elgesio prevencijos ir intervencijos būdai, socialinių įgūdžių ugdymo veiklos, emocinės mokinio būsenos gerinimo būdai;

51.3. paskiria už IPP įgyvendinimą atsakingą koordinuojantį asmenį, kuris kartu su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais ir švietimo pagalbos specialistais (psichologu, socialiniu pedagogu, specialiuoju pedagogu) numato siektinus tikslus, suplanuoja jų įgyvendinimo žingsnius, atsakomybes ir periodiškus susitikimus teikiamos pagalbos rezultatams aptarti.

51.4. Gimnazija naudoja elgesio fiksavimo ir vertinimo priemones mokinio konteksto neatitinkančio elgesio priežastims nustatyti bei reikalingų įgūdžių ugdymo strategijoms numatyti. Visi konteksto neatitinkančio elgesio atvejai ir taikytos priemonės fiksuojamos raštu Gimnazijos direktoriaus nustatyta tvarka.

52. Siekiant užtikrinti saugią aplinką Gimnazijoje:

52.1. esant poreikiui, mokiniui sudaroma galimybė nusiraminti Gimnazijos sensoriniame kambaryje, susivaldyti ir grįžti į klasę padedant Gimnazijos psichologui ar/ir socialiniam pedagogui;

52.2. parenkamos ir nuosekliai taikomos tinkamos prevencinės priemonės pozityviam elgesiui ugdyti ir palaikyti Gimnazijoje: pritaikoma aplinka, taikomas struktūruotas ugdymas, taikomos pozityvios klasės valdymo strategijos, kuriamas pozityvus santykis su mokiniu, numatoma ir taikoma mokinių skatinimo sistema, išgryninami lūkesčiai mokinių elgesiui, numatomos tvarkos, kaip mokiniai bus mokomi kontekstą atitinkančio elgesio;

52.3. skatinamas pozityvaus Gimnazijos mikroklimato kūrimas, komandinis darbas ir bendradarbiavimas tarp mokytojų ir kitų Gimnazijos darbuotojų, pozityvių santykių tarp mokinių kūrimas;

52.4. atsižvelgiant į individualią situaciją organizuojamas užimtumas kartu su kitais mokiniais pertraukų metu, kuriama pozityvi aplinka, naudojami pozityvaus elgesio skatinimo būdai / metodai, suteikiant mokiniui grįžtamąjį ryšį apie kontekstą atitinkančio elgesio lūkesčius.

53. Teikdami pagalbą mokiniui klasės / grupės lygmeniu klasės vadovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistai pagal savo kompetenciją:

53.1. kartu su visais klasės / grupės mokiniais aptaria ir priima susitarimus ir taisykles (nuo 3 iki 5 susitarimų ir taisyklių), jų laikosi, reguliariai peržiūri, prireikus koreguoja. Užtikrina, kad susitarimai ir taisyklės būtų taikomi nuosekliai visiems klasės / grupės mokiniams. Taisyklės ir susitarimai turi būti aiškiai apibrėžti, atitinkantys mokinių amžių bei suvokimą, pagarbūs ir etiški;

53.2. kuria nusiramino atmosferą klasėje, esant reikalui taiko nusiramino technikas, kurios gali padėti mokiniui suvaldyti kylančius jausmus (kvėpavimo pratimai, sensorinių priemonių naudojimas ir kt.), o mokiniui pasijutus nesaugiai, neramiai ar suirzus suteikia galimybę atsitraukti, nusiraminti;

53.3. ugdo (formuoja) socialinius įgūdžius padėdami klasės / grupės mokiniams suprasti socialinio elgesio normas, taisykles, ribas. Moko, kaip tinkamais būdais reikšti savo norą bendrauti su aplinkiniais. Organizuoja grupines veiklas, kurios skatintų bendradarbiavimą, tarpusavio pagalbą ir teigiamą bendravimą (komandiniai žaidimai, projektai, diskusijos ir kt.). Pateikia aiškius elgesio pavyzdžius ir modelius, kaip tinkamai elgtis tam tikrose situacijose.

54. Teikdami mokiniui pagalbą individualiu lygmeniu, mokytojas, švietimo pagalbos specialistai:

54.1. siekdami atliepti mokinio poreikius, kuria pasitikėjimu grįstą santykį su juo;

54.2. atsižvelgdami į sutrikimo raiškos pobūdį ir mokinio poreikius, sudaro sąlygas ugdomosios veiklos metu daryti fizinio aktyvumo pertraukas, suteikia galimybę mokiniui nusiraminti, naudoti specialiąsias, sensorines priemones ir kt. (ugdomosios veiklos, pertraukų tarp pamokų ir neformaliojo ugdymo metu);

54.3. IPP numato ir taiko mokiniui skatinimo sistemą.

55. Gimnazijos vaiko gerovės komisija:

55.1. ne rečiau kaip du kartus per pusmetį peržiūri IPP ir aptaria su Gimnazijos švietimo pagalbos specialistais, mokytojais, mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) mokinio elgesio ir emocinės savijautos dinamiką bei teikia siūlymus dėl naujų trūkstamų socialinių įgūdžių ugdymo, nusiramino bei savireguliacijos būdų mokymo ir strategijų taikymo, kartu su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) pagal poreikį atnaujina sudarytą IPP, kuris atitiktų mokinio poreikius, konkretaus mokinio užsibrėžto konteksto atitinkančio elgesio tikslo pasiekimą, užtikrintų mokinio, Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų gerovę;

55.2. pagal poreikį organizuoja (kviečia specialistus, lektorius) klasės/grupės mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) mokymus, seminarus elgesio ir emocijų sutrikimų, efektyvių pagalbos būdų mokiniui teikimo tema.

56. Esant sudėtingam atvejui, kuomet Gimnazijai savarankiškai nesiseka spręsti kylančių iššūkių, Gimnazija į pagalbą gali pasitelkti kitas institucijas: pagal kompetenciją padėti spręsti

sudėtingus atvejus / konsultuoti gali regioniniai specialiojo ugdymo centrai, „Diemedžio“ ugdymo centras, LĮŠC, savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriums (toliau – TBK) ir kt. institucijos.

57. Gimnazija sudaro galimybes, elgesio sunkumų turintiems 14–18 metų paaugliams dalyvauti elgesio korekcijos programose, kurių tikslas – mokyti jaunuolius mąstyti ir elgtis atsakingai, prisiimti asmeninę atsakomybę už savo elgesį, motyvuoti ir įgalinti juos teikti pagalbą vienas kitam, taikant savitarpio pagalbos metodus.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugnai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Gimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

59. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

60. Tuo atveju, kai mokinio elgesys kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat yra pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griauantis ugdymosi procesą, pažeidžia kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, Gimnazija turi teisės aktų nustatyta tvarka glaudžiai bendradarbiauti su vaiko teises užtikrinančiomis valstybinėmis ir (ar) savivaldybės ir kt. institucijomis, kreiptis į policiją.

61. Vadovaujantis ŠĮ 49 str. 1 d. 6 p. mokytojas turi teisę siūlyti Gimnazijos direktoriui Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka kreiptis dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vaikui skyrimo, taip pat siūlyti Gimnazijos direktoriui skirti vaikui už švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklių ir mokinio elgesio normų pažeidimus drausmines auklėjamojo poveikio priemones.

62. ŠĮ suteikia teisę kreiptis į savivaldybę dėl koordinuotai teikiamos švietimo pagalbos, socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugų švietimo, mokslo ir sporto ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.
